

На основу члана 12. став 3. тачка 3) и став 4 и члана 30. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19), министар науке, технолошког развоја и иновација, доноси

ПРОГРАМ МЕЂУНАРОДНЕ НАУЧНЕ САРАДЊЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Опште одредбе

Члан 1.

Овим актом се утврђује програм од општег интереса за Републику Србију из члана 12. став 3. тачка 3) Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19).

Програм међународне научне сарадње од значаја за Републику Србију из става 1. овог члана утврђује се за период 2024. до 2028. године (у даљем тексту: Програм).

Програмом се утврђују општи циљеви Програма и дефинишу посебни програми из оквира билатералне научне сарадње, мултилатералне научне сарадње, учешћа у програмима Европске уније, сарадње са међународним организацијама чији је Република Србија члан и по другим основама, као и оквирне процедуре и начин реализације појединачних програма, начин финансирања и друга питања од значаја за реализацију овог Програма и појединачних програма.

Члан 2.

Циљ Програма је јачање међународне научне сарадње Републике Србије са заинтересованим партнерима и допринос у регионалном, европском и глобалном истраживачком простору, системско подстицање сарадње између институција што доприноси њиховој међународној препознатљивости, мобилност истраживача у циљу њиховог оснаживања и препознатљивости на светском нивоу и стварање истраживачких тимова способних да учествују у компетитивним пројектима и стварају нова знања и технологије, унапређење научне инфраструктуре, чиме се доприноси развоју друштва у целини.

Циљеви из става 1. овог члана усклађени су са Законом о науци и истраживањима и Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања“.

Члан 3.

Програм реализује и финансира министарство надлежно за научноистраживачку делатност (у даљем тексту: Министарство), а ближи услови и правила о учешћу у сваком појединачном програму се утврђују у јавном позиву који се објављује за сваки од програма на званичном сајту Министарства.

Правни основ за услове и правила у јавном позиву чини потписан документ Републике Србије, односно Министарства о сарадњи са заинтересованом страном.

У зависности од потписаног документа из става 2. овог члана, за реализацију појединих програма у погледу критеријума за оцењивање пројеката, начина финансирања

или других посебних услова, Министарство може донети посебан Акт који уређује ова питања.

Члан 4.

Општи циљеви Програма се реализују на основу билатералне научне сарадње, на основу мултилатералне научне сарадње, на основу учешћа у програмима Европске уније, на основу сарадње са међународним организацијама чији смо чланови и по другим основама, а према посебним програмима.

Билатерална научна сарадња

Члан 5.

Програм билатералне научне сарадње регулише се међународним уговором/споразумом Републике Србије са заинтересованом страном.

Република Србија остварује билатералну сарадњу на основу потписаних међународних споразума са Аустријом, Белорусијом, Италијом, Индијом, Кином, Мађарском, Немачком, Португалијом, Словенијом, Словачком, Турском, Француском, Хрватском и Црном Гором.

Анексом 1. овог Програма приказана је листа међународних уговора на основу којих се реализује активна билатерална научна и технолошка сарадња, а којима се финансира мобилност истраживача (Прилог 1).

Анексом 2. овог Програма приказана је листа међународних уговора на основу којих се реализује стратешка билатерална научна и технолошка сарадња кроз заједничко финансирање развојних и истраживачких пројеката (Прилог 2).

Реализација Програма билатералне сарадње са земљама из става 1. овог члана дефинише се јавним позивом за сваки програм, који Министарство објављује на свом званичном сајту.

Мултилатерална научна сарадња

Члан 6.

Програм мултилатералне научне сарадње реализује се кроз учешће институција Републике Србије у европским и другим међународним програмима и то:

1. Хоризонт Европа – Оквирни програм за истраживање и иновације за период 2021 – 2027. година (*Horizon Europe - the Framework Programme for Research and Innovation*),
2. ЕУРЕКА програм, европска међувладина иницијатива у оквиру које свака држава чланица финансира своје национално учешће у међународним Еурека истраживачко-развојним пројектима,
3. Европски програм за сарадњу у домену научних и технолошких истраживања-*COST* (*European Co-Operation in the field of Scientific and Technical research – COST*),
4. Европска организација за нуклеарна истраживања (*European Organization for Nuclear Research – CERN*),
5. Обједињени институт за нуклеарна истраживања у Дубни (*Joint Institute for Nuclear Research – JINR*),

5. Фулбрајт програм академске размене закључен између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду,
6. Програм за финансирање пројеката мултилатералне научне и технолошке сарадње у дунавском региону, закључен између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Савезног министарства за науку, истраживање и економију Аустрије, Министарства просвете, омладине и спорта Чешке Републике и Министарства просвете, науке, истраживања и спорта Словачке Републике, Амандмана Програма, са Министарством за више образовање, истраживања и иновације и Министарства за послове Европске уније и иностране послове Републике Француске и Амандмана Програма са Бугарским научним фондом и Министарством науке и технолошког развоја Републике Црне Горе,
7. Програм за финансирање мултилатералне научне и технолошке сарадње у дунавској регији – *ВМВФ* који реализује Савезно министарство за образовање и истраживање Савезне Републике Немачке,
8. НАТО програм - Наука за мир и безбедност.

Реализација Програма мултилатералне сарадње из става 1. овог члана дефинише се међународним уговорима/споразумима за сваки програм, који Министарство објављује на свом званичном сајту.

Анексом 3. овог Програма приказана је листа међународних уговора на основу којих се реализују програми мултилатералне научне и технолошке сарадње (Прилог 3).

Сарадња са међународним организацијама

Члан 7.

Сарадња са међународним организацијама омогућава умрежавање и приступ српским истраживачима међународној истраживачкој инфраструктури, кроз чланство у Европским конзорцијумима истраживачких инфраструктура и то:

1. Европски конзорцијум дигиталних архива у друштвеним наукама (*Consortium of European Social Data Archive - CESSDA ERIC*),
2. Европско друштвено истраживање Европског конзорцијума истраживачких структура (*European Research Infrastructure Consortium – European Social Survey – ESS ERIC*),
3. Централноевропски конзорцијум за истраживачке инфраструктуре (*Central European Research Infrastructure Consortium - CERIC ERIC*),
4. Европска дигитална истраживачка инфраструктура за област уметности и хуманистичких наука (*The Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities – DARIAH ERIC*),
5. Европска иницијатива за отворену науку (*European Open Science Cloud - EOSC*),
6. Глобално партнерство за вештачку интелигенцију (*Global Partnership on Artificial Intelligence - GPAI*),
7. Европска лабораторија за молекуларну биологију (*European Molecular Biology Laboratory - EMBL*),
8. Међународни Центар за генетичко инжењерство и биотехнологију (*International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology - ICGEB*),
9. Глобална непрофитна организација за трајну дигиталну идентификацију истраживача или институција ОРЦИД - *Open Researcher and Contributor ID - ORCID*)

10. Сарадња са Уједињеним нацијама у спровођењу појединачних иницијатива у области науке и иновација (Спровођење Агенде 2030, Међународна декада наука за одрживи развој 2024-2033).

Програми из става 1. овог члана су актуелни програми и реализују се на основу закључених споразума, односно уговора/документа о приступању Републике Србије у чланство наведених организација. Све информације о документима на основу којих се реализују програми, јавни позиви за учешће у конкретном програму, контакт особе за подршку овим програмима, Министарство објављује на свом званичном сајту.

Анексом 4. овог Програма приказана је листа чланства Републике Србије у међународним организацијама (Прилог 4).

Конкурсни поступак и начин реализације програма

Члан 8.

За реализацију појединачних програма у односној буџетској години, Министарство расписује конкурс за сваки програм посебно.

Конкурсом се утврђује: Предмет и циљ конкретног програма, учесници програма и услови које треба да испуњавају, рок и адреса за подношење пријаве, период реализације програма, потребна документа и прилози за учешће на конкурс, критеријуми за оцењивање предлога пројекта, одредбе о финансирању програма, рок за доношење одлуке по благовременом и потпуном захтеву и друга питања од значаја за реализацију програма.

Члан 9.

На расписани конкурс за финансирање/суфинансирање појединачних програма Министарства пријављују се акредитоване научноистраживачке организације уписане у регистар научноистраживачких организација (институти и високошколске установе, са својим тимовима).

Научноистраживачка организација из става 1. овог члана којој је конкурисањем по расписаном позиву/конкурсу, одобрена реализација научно-истраживачког пројекта, дужна је да се придржава утврђених правила и да добијена средства користи наменски за одобрене активности и у оквиру одобреног буџета.

Члан 10.

Финансирање, односно суфинансирање реализације одобрених научно-истраживачких пројекта буџетским средствима, остварује се у складу са Законом о науци и истраживањима.

Узимајући у обзир оцене рецензената, Министарство доноси коначну одлуку о обиму и условима финансирања пројекта из буџетских средстава.

По реализованој активности у оквиру одобреног пројекта из Програма билатералне сарадње, Министарство одобрава исплату предвиђених средстава кориснику, на основу поднетог захтева. Уз захтев, корисник доставља писани извештај о реализованим активностима и пратећу документацију.

На основу одлуке о финансирању одобрених пројекта из Програма за финансирање пројекта мултилатералне научне и технолошке сарадње у дунавском региону, Еурека

програма, Програма о заједничком финансирању развојних и истраживачких пројеката са НР Кином и Италијом, са изабраним научноистраживачким организацијама-реализаторима пројекта Министарство закључује уговор о правима и обавезама у реализацији за одобрени период трајања.

На крају календарске/пројектне године, корисник средстава по одобреном пројекту, доставља Министарству писани извештај о реализованим активностима и о наменском трошењу буџетских средстава.

Члан 11.

Надзор над реализацијом Програма и наменског трошења буџетских средстава врши Министарство.

Министарство може да обустави исплату средстава, односно да захтева повраћај већ исплаћених средстава ако утврди неизвршење предвиђених пројектних активности Програма, ненаменско коришћење буџетских средстава или повреду правила из јавног позива по неком другом основу.

Члан 12.

Програм се финансира средствима која се обезбеђују у буџету Републике Србије, у складу са годишњим финансијским планом Министарства, а у оквиру лимита које утврди министарство надлежно за послове финансија на разделу Министарства, у складу са билансним могућностима.

Члан 13.

Анексима овог Програма регулисаће се новоуспостављене билатералне и мултилатералне научне и технолошке сарадње које ће у периоду након 2024. године закључити Република Србија и Министарство.

Члан 14.

Овај програм ступа на снагу даном доношења и објављује се на сајту Министарства www.nitra.gov.rs.

Број: 002675724 2024 13440 003 000 620 021 02 001

Датум: 20. септембар 2024. године

 МИНИСТАР
др Јелена Беговић

Анекс 1. Међународни билатерални уговори

1. Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Аустрије о научној и технолошкој сарадњи, закључен 13. јула 2010. године у Бечу;
2. Споразум између Србије и Црне Горе и Португалске Републике о сукцесији споразума који су били на снази између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Португалске Републике, а на основу члана 2. став 1. тачке д)-х) Дугорочног Споразума о привредној, научној и технолошкој сарадњи између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Републике Португалије потписаног 18. октобра 1977. године у Лисабону;
3. Меморандум о започињању програма научно-технолошке сарадње између Републике Србије и Републике Хрватске, који је закључен 23. новембра 2005. године;
4. Споразум између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Словачке Републике о научно-технолошкој сарадњи, који је закључен 26. фебруара 2001. године;
5. Споразум о научној и технолошкој сарадњи између Савезне Владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Словеније о научној и технолошкој сарадњи, потписан 31. маја 2002. године;
6. Споразум између Министарства науке Републике Србије и Министарства иностраних послова Републике Француске, потписан у Београду 16. јуна 2003. године;
7. Закон о потврђивању Споразума о наунотехничкој сарадњи између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Турске („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори”, број 3/2003), који је ступио на снагу 08. фебруара 2003. године;
8. Споразум између Владе Савезне Републике Југославије и Владе Републике Белорусије о научној и техничкој сарадњи, потписан 6. марта 1996. у Београду;
9. Споразум између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о научној и технолошкој сарадњи, потписан 7. априла 2009. године;
10. Споразум о научној и технолошкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Републике Италије, потписан 21. децембра 2009. године;
11. Споразум о научној и технолошкој сарадњи између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Индије, потписан 28. октобра 2004. године;
12. Програм заједничког унапређења размене учесника на пројектима између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Немачке службе за академску размену (ДААД), потписан 13. августа 2019. у Београду и 17. децембра 2019. године у Бону;
13. Споразум између Савета министара Србије и Црне Горе и Владе Републике Мађарске о научној и технолошкој сарадњи, потписан 17. фебруара 2005. године;
14. Споразум између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе о научној и технолошкој сарадњи, закључен 21. марта 2011. године.

Анекс 2. Међународни уговори на основу којих се реализује стратешка билатерална научна и технолошка сарадња

1. Меморандум о разумевању између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарства науке и технологије Народне Републике Кине о заједничком финансирању развојних и истраживачких пројеката који је потписан 18. јуна 2016. године у Београду, усвојен Закључком Владе 05 бр.018-5500/2016, од 13. јуна 2016. године.
2. Меморандум о разумевању између Министарства универзитета и истраживања Републике Италије и Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и Министарства просвете Републике Србије о сарадњи у областима високог образовања, истраживања и иновација, који је усвојен Закључком Владе 05 бр. 337-2309/2023, од 16. марта 2023., а потписан 22. марта 2023. године.

Анекс 3. Међународни споразуми и уговори на основу којих се реализује мултилатерална научна и технолошка сарадња

1. Закон о потврђивању споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације за период 2021 – 2027. година, потписан 1. и 6. децембра 2021, у Бриселу и Београду.
2. Меморандум о разумевању између ЕУРЕКА Секретаријата и земаља чланица ЕУРЕКА иницијативе потписаног дана 28. јуна 2002. године (*"Memorandum of Understanding on the EUREKA Secretariat between Members of EUREKA"*);
3. Програм за финансирање пројеката мултилатералне научне и технолошке сарадње у дунавском региону, потписан у јулу 2016. године, а на који је Влада Републике Србије дала сагласност Закључком бр. 48-6513/2016 од 15. јула 2016. године, Амандмана Програма из јула 2019. и Амандмана програма из новембра 2022. године;
4. Презентациони документ који је 14. јула 2011. године усвојила Влада Републике Србије;
5. Споразум о сарадњи између Министарства науке и заштитне животне средине и JINR потписан у априлу 2007. у Дубни.
6. Меморандум о разумевању о Фулбрајт програму академске размене између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду. потписан 14.04.2015. год. У Београду.
7. Закон о потврђивању Конвенције о оснивању Европске организације за нуклеарна истраживања "Службени гласник РС - Међународни уговори", број 2 од 18. фебруара 2019. и ЗАКОН о потврђивању Протокола о привилегијама и имунитетима Европске организације за нуклеарна истраживања "Службени гласник РС - Међународни уговори", број 2 од 18. фебруара 2019.

Анекс 4. Чланства у међународним организацијама

1. Европски конзорцијум дигиталних архива у друштвеним наукама (*Consortium of European Social Data Archive - CESSDA ERIC*),
2. Европско друштвено истраживање Европског конзорцијума истраживачких структура (*European Research Infrastructure Consortium – European Social Survey – ESS ERIC*),
3. Централноевропски конзорцијум за истраживачке инфраструктуре (*Central European Research Infrastructure Consortium - CERIC ERIC*),
4. Европска дигитална истраживачка инфраструктура за област уметности и хуманистичких наука (*The Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities – DARIAH ERIC*),
5. Европска иницијатива за отворену науку (*European Open Science Cloud - EOSC*), Уговор о сарадњи између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Универзитета у Београду, Института за физику, Института од националног значаја за Републику Србију, бр: 451-03-01471/2021-09/3 од 19.11.2021. године;
6. Глобално партнерство за вештачку интелигенцију (*Global Partnership on Artificial Intelligence - GPAI*), Закључак о сагласности да се покрене поступак за пријављивање Републике Србије за чланство у Глобалном партнерству за вештачку интелигенцију бр.337-4552/2022 од 9.06.2022. године;
7. Европска лабораторија за молекуларну биологију (*European Molecular Biology Laboratory - EMBL*),
8. Међународни Центар за генетичко инжењерство и биотехнологију (*International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology - ICGEB*), на основу Закључка Владе од 15.12.2022. год.
9. Глобалана непрофитна организација за трајну дигиталну идентификацију истраживача или институција ОРЦИД - *Open Researcher and Contributor ID - ORCID*)
10. Сарадња са Уједињеним нацијама у спровођењу појединачних иницијатива у области науке и иновација (Спровођење Агенде 2030, Међународна декада наука за одрживи развој 2024-2033).